

Izhaja vsak četrtek
in stane po pošti po-
šiljan letno Din 52,
polletno Din 26, tri-
mesečno Din 13. Na-
ročnina se pošilja v
naprej na upravo li-
sta: »Narodni Gospo-
dar« v Mariboru,
Francišanska ul. 14.

NARODNI GOSPODAR

ORGAN NARODNE RADIKALNE STRANKE ZA MARIBORSKO OBLAST.

Dopisi se pošiljajo
uredništvu. Isti se ne
vračajo. Cene ogla-
sov po dogovoru, za
večkratne oglase pri-
meren popust. Otvor-
jene reklamacije po-
poštne proste. Ček.
račun poštne urada
Ljubljana št. 13.860.

15. številka.

MARIBOR, dne 16. oktobra 1924.

1. letnik.

Maribor, 15. okt. 1924.

Kogar hočejo Bogovi uničiti, tega udarijo s sle-
poto. Politično življenje v Sloveniji kaže, da je tudi
o Slovencih umesten ta izrek. Ko je začel dr. Koro-
šec goniti avtonomistično lajno, so vsi volilci trumo-
ma drveli v njegov tabor. Delavec, kmet, obrtnik,
železničar, nameščenec, invalid in inteligent: vsi so
stopili v njegovo armado. In tako se je zgodilo, da je
dobila stranka dr. Korošca pri zadnjih skupščinskih
volitvah dne 18. marca 1923 v Sloveniji 104.000 gla-
sov, torej od 26 celih 21 poslancev. V zahvali, ka-
tero so po volitvah izvoljeni poslanci dr. Koroščeve
stranke izrekli svojim volilcem, so izrecno naglašali,
da so volilci na dan volitev izvršili »Veliko delo za
samoupravo avtonomne Slovenije«. Toda človek o-
brača, Bog pa obrne. Volilci so obračali, dr. Korošec
pa je naenkrat za 4 ministrske stolčke postavil celo
avtonomijo na glavo, ljudstvo pa njemu in njegovim
poslancem še vedno zaupa in pričakuje skorajšnje
izpolnitve nešteti obljub, katere so v volilnem bo-
ju kar na debelo metali na levo in desno, kakor ži-
dovski kramarji, ki na sejnih prodajajo »vse po de-
set, samo stare babe po pet«.

»Če pridemo mi na vlado,« — tako so na sho-
dih vpili ti ljudski sleparji — »potem bo naša Slove-
nija kakor Indija-Kormandija, t. j. devetindevedese-
ta dežela in sicer pod nami, kjer se cedi mleko in
med in kjer so lese in ploti spleteni iz samih klobas
in presetovih reber, kjer nihče ne plačuje davkov in
tudi ne služi vojakov, marveč je vsak, prav vsak in-
teligent, delavec, kmet, obrtnik, trgovec, železničar,
nameščenec in invalid prost gospod — svoj gospod
na svoji zemlji.« Vabljuje, sladke obljube! Naše do-
bro, pošteno in nepokvarjeno ljudstvo jih je gledalo,
kakor bogove in do pičice verjelo njihovim visoko-
letečim in blagodnečim obljubam. Ne zamerimo te-
ga našemu ljudstvu. Vedoma in namenoma pa so la-
gali dr. Korošec in njegovi prijatelji, ker jim je do-
bro znano, da je ni bilo in tudi ne bo nikdar na sve-
tu države, ki bi ne tirjala od državljanov denarnega
in krvnega davka. Najgrša potencirana demagogija,
v nebo vpjoča zloraba lahkovernosti nerazsodnega
ljudstva, političen atentat na naivnost našega pošte-
nega slovenskega naroda so bile načelne točke agi-
tacijskega dela dr. Korošca in njegovih kontra-
bantov.

Res je prišel čas, da so prišli ti ljudski osreče-
valci na vlado. Skoraj tri mesece že sedijo pri polnih
koritih, in naše dobro ljudstvo ni sprejelo niti drob-
tine, ki padajo od težko obložene mize dr. Korošca
in njegovih divnih prijateljev. »Zamorec je opravil
svojo dolžnost in sedaj lahko gre« — slovensko ljud-
stvo si na dan skupščinskih volitev dne 18. marca
1923 izvršilo veliko delo »v boju za samoupravo av-
tonomne Slovenije« — sedaj pa lahko greš, garaš,
trpiš in plačuješ s krvavo prisluženimi in pristrada-
nimi dinarji ogromne davke, mi te ne poznamo več!
Tri mesece sedijo blaženi gospodje pri vladnih jaslih
in misljo samo na svoj želodec. Nas pa davčni vijak
dan za dnevom bolj pritiska in če bodo ti ljudski
špekulanti in brezsrčni demagogi še nekaj časa osta-
li na vladi, bodo vladna korita prazna, njihovi sicer
nenasitni želodci napolnjeni, slovensko ljudstvo, ki
je verjelo, zaupalo in ki še danes verjame, pa izžeto,
izmozgano, prazni žepi in hlevi ter s pajčevinami
prepletene žitne shrambe pa bodo živa znamenja
one zaobljubljene Indije-Kormandije, o kateri so
imeli dr. Koroščevi priganjači široka in polna usta
takrat, ko so med ljudstvom iskali zaupanja in volil-
nih kroglic. »Pa naše slovensko ljudstvo je dobro in
dostopno za vsako stvar in tudi za najdebelejšo
laž,« tako se tolažijo ti ljudski zapeljivci že danes
za slučaj bodočih volitev. Na račun lahkovernosti
našega poštenega ljudstva že sedaj grešijo in širijo
najdebelejšo laž, samo da zakrijejo svojo sebično in
požrešno črno dušo in preprečijo zasluženo kruto
obsodbo, katero bi volilci brezdvomno izrekli nad
njimi, če bi imeli jasen vpogled v njihove umazane
politične lumparije in pustolovščine. Razni maziljeni
in nemaziljeni agenti dr. Korošca govorijo na shodih,
da bodo davki še zmirom večji, ker so našli prazne
blagajne in ogromne dolgove, katere je napravila
prejšnja vlada. Šele ko bodo ti dolgovi poravnani in
blagajne zopet polne, tedaj bo Slovenija postala ona
zaobljubljena dežela brez davkov in vojaštva, o ka-
teri so toliko govorili pred zadnjimi skupščinskimi
volitvami. Tako tolažijo ti sleparji naše poštene in
dobre ljudi in jim še naprej obetajo ona nebesa, ka-
tera so si oni s pomočjo lahkovernosti zapeljanega
ljudstva ustvarili že na tem svetu, dobro se zaveda-
joč, da kdor prej pride, pa prej melje. Naše ljudstvo
pa še naprej verjame in če se v očigled tolikim brid-
kim prevaram in neizpolnjenim obljubam ne bo še
pravočasno spametovalo, bo tudi o njem opravičen
izrek, da Bogovi s slepoto udarijo onega, katerega
hočejo uničiti.

Demisija vojnega ministra Hadžića.

Minister vojne in mornarice general Stevan
Hadžić je predložil ob priliki svoje demisije min-
predsedniku naslednjo pismo odstavko:

Gospod predsednik!

Šef največje grupe v vladinem bloku, vodja hr-
vatske republikanske stranke g. Radić, se je v svojih
govorih izjavil tudi o neki razdelitvi Albanije med
Italijo in našo državo, povdaril je med drugim, da
Albaniji preti strašna usoda od strani Italije,
Srbije in Grške, katere države jo hočejo okupirati;
da hrvatski narod noče vojne z Albanijo ter da niti
eden Hrvat ne bo prekoračil mej Albanije itd.

Ta očitni defetistični govor g. Radića je bil ob-
javljen v časopisju, a do danes ni bil demantiran,
radi tega ga smatram, da je avtentičen.

Pričakoval sem v teku zadnjih dveh-treh dni
po omenjenem govoru g. Radića, ki ga je imel v Va-
raždinu, da bode kraljeva vlada reagirala na ta oči-
vidno defetistični govor in defetizem, ki se po
mojem razumevanju in uverjenju sistematično vodi
od največje grupe vladne večine in ki razkrajno
vpliva na vojsko.

Beograd, 8. okt. 1924.

Vso odgovornost in dolžnost, ki leži na meni
kot ministru vojne in mornarice razumevam sa-
mo na en način, a ta je: da mora biti vojska eno-
dušna in brezpogojno pokorna naredbam svojih sta-
rešin, a iz druge strani, da se mora vojska obvarovati
vseh vplivov, ki bi njeno moč oslabil in ji onemo-
gočili, da se v popolni meri svoje moči postavi v o-
brambo največjih interesov države — izjavljam, da
se v okolnostih nedvojbenega defetizma, kateri se
vodi od strani HRSS preko govorov njenega vodi-
telja g. St. Radića, ne morem pomiriti s svojim
vojaškim razumevanjem, še dalje nositi odgovornost
za red in stanje v vojski, ako se ga na tak na-
čin razbija. Med tem stojim jaz brez pomoči od
strani vlade pred dejstvi, o katerih sem ob priliki
govoril z g. predsednikom vlade, ko je šlo za ne-
prijetne dogodke v Zagrebu, Travniku in drugje.

Prisiljen po izloženih motivih imam čast pred-
ložiti g. ministrskemu predsedniku mojo ostavko na
položaj ministra vojske in mornarice in prosim, da
se ista uvaža.

Minister vojske in mornarice, poč. adjutant Nj. Vel.
kralja, arm. general
Stevan Hadžić, s. r.

Občinske volitve v Ptuj.

Ptuj, dne 12. oktobra 1924.

Po zmagovito izvojevanj mariborski in celjski
stojimo pred volilno bitko za ptujsko občino, ki se
bo vršila v nedeljo dne 19. t. m. Boj bo bila sloven-
ska lista, na kateri so združene vse 4 narodne stran-
ke proti takozvani »domači gospodarski stranki«,
ki združuje vse nemške kapitaliste in pa tisti ogab-
ni ostanek izza predpreobratne dobe, ki ga imenu-
jemo nemškutarstvo. Socijaldemokratska predvi-
doma ne pride v poštev pri placiranju na prvo mesto.

Boj bo hud, kajti v Ptuj je deloval Ornigov
strup neposredno, zaradi česar imamo tukaj razme-
roma več narodnih bolnikov, kakor drugod. Boj so
hoteli Nemci, ker so odbili ponudbo, ki se jim je
stavila od slovenske strani, da delegirajo par svojih,
narodno zmernih in v komunalno - gospodarskih
vprašanjih verziranih mož na slov. kand. listo. Po-
stavili so lastno, katero so krstili z gori označenim
imenom. Firma je lažnjiva, kajti domača ni, niti ni-
ma gospodarskih tendenc. Na njej so nemški in nem-
škutarski privandanci iz Avstrije, iz Nemčije, iz Ha-
loz in bogzna še odkod. Gotovo je tudi, da bi jim bilo
gospodarstvo v slučaju zmage postranska stvar, ne-
go pred očmi jim brli edinole fantazija o nemškem
Ptuj, katerega bi radi kot takega razkričali v svet.
Radi kažejo na gospodarske in druge pridobitve iz
časa Ornigovega paševanja. Te pridobitve, kakor
Mladika, Dijaški dom itd. pa so imele jasno začrtan
germanizatoričen namen in radi tega so prihajali
prispevki od vsepovsod, kjer je tedaj vladal nemški
bog. Če pa pomislimo, da so ob polomu zapustili v

občinski blagajni praznoto in povrhu še 2 milijona
zlatih kron dolga in da so mestno hranilnico, ki je
bila v prejšnjih letih molzna krava mestne občine,
z vojnim posojilom v iznosu 26 milijonov zlatih kron,
spravili na kant, tedaj spoznamo šele, kakšni gospo-
darji so bili za javni prid. Da pa so bili in so dobri
gospodarji za lastni žep, to spričujejo lastniki vin-
skih gor in Halozah, o tem govori njihovo lastno
bogastvo v Ptuj. Ako bi oni zmagali, bi bilo to na-
daljevanje režima, ki je vladal pod Ornigom in to bi
bila nesreča za Ptuj, sramota za nas ptujske Sloven-
ce, ki smo vsekakor v večini, ako storimo vsi in ne
glede na simpatije do tega ali drugega kandidata,
svojo prokletu volilno dolžnost. Da pa smo sposobni
za vodstvo občine, to smo dokazali v zadnjih petih
letih, ko smo v težkih razmerah malone docela sa-
nirali desolatne gospodarske prilike v ptujski ob-
čini. Program slov. bloka je gospodarski dvig naše-
ga mesta v dobrobit vseh občanov, in je široko-
grudno socijalno udejstvovanje, osobito napram za-
puščenim mladini in revnejšim slojem. Pri tem seveda
hočemo, da ostane Ptuj, kot prleška metropola za
vselej slovensko mesto. Porok za to, da se bo naš
program do pičice izvajal, so naši kandidati, ki so
najboljši izmed dobrih. Zato pa pojdemo dne 19. t.
m. vsi na volišče in vržemo usodepolne kroglice v
I. škrinjico. Če pojdemo vsi, je zmaga naša. Našim
nasprotnikom, osobito tistim, ki jih naša pest lahko
tako doseže, pa povemo jasno in glasno, da jih ne
bodemo pardonirali.

— — —

* * *

Cela jugoslovenska javnost z veliko napetostjo
pričakuje izida občinskih volitev, ki se vršijo dne
19. t. m. v Ptuj.

V volilni boj so stopile združene slovenske
stranke proti internacijonalnim socijaldemokratom
in nemškutarjem, ki so pod imenom »domača gospo-
darska stranka« vložili svojo kandidatno listo.

Imena na tej kand. listi nam kličejo v spomin
zgodovinske dogodke, ki so se doigrali povodom
skupščine Ciril-Metodove družbe leta 1908 na ptujs-
kih tleh. Od vseh krajev Slovenije so takrat prihi-
teli na skupščino odlični narodni borci za slovensko
šolstvo v stari Avstriji. Proti vsemu pričakovanju
pa je mirne goste že na kolodvoru napadla ptujska
nemčurska druhal, izmed katere so se posebno od-
likovali tudi nekateri kandidati in namestniki nem-
škutarske kand. liste, ki so slovenske narodne go-
spe, gospodične, može in mladeniče obmetavali z
gnilimi jajci, polivali s črnilom in marsikaterega do
krvi pretepli, tako da je odhajal iz narodne skup-
ščine z lahkimi in telesnimi poškodbami; a s trd-
nim upanjem, da bo tudi Jugoslovanom enkrat zasi-
jalo solnce zlate svobode in da bode v Ptuj konec
raznih Ornigov, Linhartov, Slavitschov in tudi zlo-
glasnega ptujskega »Štajerca«, ki je razširjal na ce-
lem Spod. Štajerskem vsenemško politiko in okužil

domače slovensko prebivalstvo z brezznačajnim od-
padništvom.

Mi Slovani se nad nemškutarsko zalego nismo
maščevali z nasiljem in se tudi ne bomo, ker smo na-
čeloma nasprotniki vsakega takega početja. Pri
obč. volitvah v nedeljo dne 19. oktobra t. l. pa je
dana vsakemu Slovincu lepa prilika, da se z volil-
nim kroglico v roki maščeje nad nemškutarskimi
nasilneži, ki se še danes v šestem letu osvobojenja
upajo vsilovati za obč. gospodarje. Slovenski volilci!
Storite v nedeljo vsi od prvega do zadnjega svojo
sveto dolžnost, tako da se bode tudi Ptuj kot tretji
pridružil Mariboru in Celju, ki sta na tako sijajen
način manifestirala pri minulih obč. volitvah za ju-
goslovensko idejo.

Narodni Ptujčani, na krov, za narodno čast in
gospodarski blagor Vašega mesta!

SLOVENSKI VOLILCI V PTUJU!

Ali so Vam še v spominu črno obrobjeni na-
rodni koleki »Ptuj, 9. 9. 1908«, ki jih je izdala Ciril-
Metodova družba leta 1908 po žalostnih september-
skih dogodkih? Narodna mučenika Adamič in Lun-
der sta na ljubljanskih ulicah prelila svojo žlahtno
kri za jugoslovensko svobodo! Adamič in Lunder
Vas pozivata, da rešite narodno čast našega mesta.

Ptujski Slovenci, vršite v nedeljo svojo narodno dolžnost!

»Slovenec« z dne 1. julija 1914.

Naš sovražnik.

Grozni sarajevski zločin, ki je zavljal vso Avstrijo v brezmejno žalost, je kakor blisk osvetil nevarno in strupno ozračje, ki ga je zadnja leta ustvarila v južnih slovanskih deželah velesrbska propaganda. Ta je našega ljubljenelega prestolonaslednika in njegovo plemenito soprogo zadela do smrti. Padla sta oba kot žrtvi katoliške avstrijske misli, ki je v popolnem nasprotju s cilji in težnjami velesrbstva.

Kaj hoče velesrbstvo? Stremi za tem, da ustvari na razvalinah Avstrije veliko srbsko državo, pogodivši se z Madžari, Lahi in Rumuni. Pri tem bi bili Hrvati in Slovenci deloma žrtvovani svojim najhujšim sovražnikom, Nemcem, Lahom in Madžarom, deloma bi prišli pod jarem nestrpnega, svobodomiselnega in ob enem bizantiskega srbstva. O nas Slovencih je popolnoma gotovo, da bi bili razkosani med svoje največje narodne sovraže. To bi za katoliške Jugoslovence ne bilo »narodno osvobođenje« ampak narodna sužnost in smrt. Delili bi usodo Bolgarov v Makedoniji, Grčiji in Rumuniji, ki jih je Srbija neusmiljeno prodala rodnim nasprotnikom slovenstva.

Da bi Hrvati in Slovenci ne opazili, kaj jih čaka, če bi se imela osnovati Velika Srbija, je propaganda, ki pohaja seveda iz Beograda, vrgla v avstrijske jugoslovanske dežele omamljive in goljufive fraze o »jugoslovanskem nacionalnem kluturnem edinstvu«. Pod to krinko naj bi se vršila propaganda za imperialistične namene srbskega kraljestva na škodo Avstrije, hrvatsko državno pravne misli in narodne samostojnosti Slovencev. Zlasti mladina v svojem meglenu navdušenem razpoloženju se je dala v te mreže vjeti. Verovala je v dozdevno poslanstvo in namen Srbije, vse Jugoslovence združiti v sebi, jih vse osvoboditi in iz njih vseh en sam »jugoslovanski« narod ustvariti. Tako je šovinistični srbski imperijalizem preslepil veliko mladih glav. To je od aneksije sem tlelo in vrelo in se po Kumanovu razlivalo v velik ogenj.

Ostudni sarajevski zločin mora veliko zapeljen cev strezniti. Tudi pri nas jih je žalibog nekaj, ki so se dali zapeljati od našega svobodomiselnega časopisja, ki je Srbijo poveličevalo, Avstrijo pa smešilo in v nič devalo ter odevalo svoje misli in namene v plašč radikalnega nacionalizma. Kar jih je med temi zapeljenci tem idejam sledilo v dobri veri, iz neznanja, iz meglene idealizma, imajo zdaj priliko premisliti, kam velesrbska misel v resnici cilja, kaj hoče, kaj so njeni resnični nameni. Zadeti hoče Habsburg, katoliško avstrijsko misel, nas Hrvat, napreden ter enoten narod obstojati le v avstrijski monarhiji. Zato so usmrtili njega, ki je bil nositelj Slovencev in Hrvatov prijazne, nanje se naslanjajoče veleavstrijske misli.

Kdor ni slep mora sedaj izprevideti. Vsi patriotični elementi so pa dolžni storiti vse, da se avstrijska katoliška misel med našim in hrvatskim ljudstvom, v katerem je tako globoko ukoreninjena, dvigne do take moči in zavesti, da bo velesrbsko imperial. mišljenje, kjerkoli se pokaže, popolnoma uničeno in zadušeno. To nujno zahteva naš življenjski in narodni interes. Mi hočemo obstati kot narod, kar moremo le v tej monarhiji, hočemo svojo krščansko kulturo in civilizacijo ohraniti, katero nam ogroža bizantinsko srbstvo, mi nočemo imeti nič skupnega z anarhističnim srbskim svobodomiselstvom, ki ima svojega zastopnika v slovenskem liberalizmu pri nas, mi ne moremo trpeti, da bi naši narodni sovraži čin srbske roke zlorabljali, da črnijo zvesto hrvatsko in slovensko ljudstvo z namenom, da merodajne kroge prigorijo k protislovanskemu kurzu v naših deželah sploh, k razžirjanju germanizacije in zatiranju naših pravičnih narodnih zahtev. Zato mora vse katoliško slovensko in hrvatsko ljudstvo ob strašnem sarajevskem dogodku storiti sklep, delati s vsemi silami na iztrebljenju velesrbske imperialistične ideje, ki se razširja od plačanih emisarjev.

Jasno je, kako je treba to vršiti. Protiaustrijsko svobodomiselstvo, liberalizem v kojega naročju se je rodil lažinacionalni anarhizem, kojega sado ve danes vidimo, je pa treba ljudstvu pokazati, pobijati ga, ga razgaliti v vsej svoji grdobi in nevarnosti. Pokazati moramo na nekulturnost bizantinskega imperijalizma, njega nestrpnost, čudno pomešano z radikalnim svobodomiselstvom, njega proti Slovincem in Hrvatom naperjeno politiko.

Kar se nas tiče, bomo odločno, brezobzirno in odkrito nadaljevali to delo, ki ga vršimo od nekdaj. Prisegamo zvestobo in vdanost prestolu, Avstriji, idealom ranjika! Smrt največjega našega prijatelja moramo dostojno z neumornim in neustrašenim delom za njegove verske in patriotične ideale osvetiti. Naš sovražnik je velesrbska imperialistična misel — to je treba udušiti.

Iz učiteljskih krogov.

V zadnjem času se pojavljajo v okrajnih učiteljskih društvih protesti proti novemu prosvetnemu režimu. Vse učiteljstvo se namreč po vsej pravici zgraža, da se je upal naš rimski zmaj dotakniti vsega spoštovanja vrednih prosvetnih delavcev in da zahteva razveljavljenje tozadevnih službenih dekretov. Želeti bi bilo, da se v tem smislu oglasijo tudi vse organizacije naprednih strank, in s tem ponudijo svojo hrbtnico stanu, kateri je dvignil naš narod na današnjo duševno višino.

Gospod minister dr. Korošec je imenoval g. Firm, šolskega upravitelja v Olimju pri Podčetrtnu, nadzornikom za ptujski šolski okraj. Da ta mož ni primeren naslednik dosedanjega inšpektorja, to ve pač vsak analfabet Ptujkega polja, — kaj še le njemu podrejeno izobraženo učiteljstvo razsežnega okraja. Pa kaj moti to ljudsko prepričanje naše sedaj mogočne črne gade! G. Firm je klerikalec in je radi tega dejstva — dasi je bil med vojno nosil znake častniškega sluga — najspodobnejši šolnik za nadzorniško mesto. Ker se bode naše uredništvo zanimalo za uradno delovanje te klerikalne repatice na polju moderne pedagogike, prosimo naše somišljenike, da nam poročajo o njegovem nehanju in delovanju.

Na petrazredni narodni šoli v Hočah je po zašlugi dr. Korošca zavlada ga. Firm, soproga okr. šolskega nadzornika na Ptuiju. Mi odrekamo tej ženi zmožnosti izvrševanja njej podeljenega posla in bomo zahtevali na pristojnem mestu za ta še danes po Nemcih in nemčurjih ogroženi kraj naše severne meje sposobnejšo moško učno moč. K tej zadevi se še vrnemo.

Beleške.

Našemu spridenemu klerusu v album!

Ker se naš sprideni klerus v zadnjem času čez vse meje dostojnosti povzdiguje, zahteva za svoj stan v človeški družbi izjemne časti in nekako nadčloveško prednost, v tisku in poklicu pa radi svoje dušne slepote in srčne nekulture blati, bije in preganja vsakogar, še tako poštenega rodnege brata, ki ne trobi v njegov rog ter se ne plazi ponižno pred njim kot moker kužek, povzroča s tem satanskim dejstvom med preprostimi, zbežanim in do skrajnosti izmozganim narodom dnevno nove razdore, o gabne prepire, primorani smo, da izpregovorimo z njim ob 12. uri nekaj jasnih, popolnoma odkritih besed.

Svečenika, ki oznanjuje le nebeškolepe nauke Kristusa, ki je v svojem nehanju in dejanju prepojen čiste ljubezni do bližnjega, bomo spoštovali tudi mi. Cenili bomo njegovo delo, ga povsod podpirali ter se z njim veselili bogate žetve njegovega nesebičnega truda. On bo ljubljeneč našega celokupnega naroda, nekaki biser naše družbe.

Maziljene ljudi pa, ki nosijo na glavi tonzuro, v srcu pa satana vseh poglavitnih grehov, sejejo med narodom prepir, jezo, iščejo ob vseh prilikah nasilno maščevanje, te »gospode« pa bomo v bodoče brezmišlono po zaslužnju bičali, njih razvade in slabosti do popolne nagote razkrinkovali, jih stavili kot navadne verske pustolovce in propalice človeške družbe na sramotni oder javnosti. Da uspehi ne izostanejo, priča nam sv. pismo, ki pravi: »Začetek vsakega greha je napuh: kdor se ga drži, bo s kletvijo napolnjen in poslednjič ga bo on (Bog) podrl.« (Sir. 10. 15.)

Našim klerikalcem pač ne da žilica miru in zato so se sedaj zopet spravili na naše glasilo in na naše voditelje. »Slovenec« v Ljubljani, ki pravi, da smo edino glasilo v Sloveniji, katero hvali g. Pašić, se zahvaljuje za njegov poklon, ker smo res ponosni na to, da smemo sploh hvaliti onega velikega državnika, o katerem raznašajo umazane cunje »Slovenčevega« kalibra najgrše laži in najpodlejšje izmišljotine, dočim se najspoštlivejšje izraza o njegovih državnih vrlinah in diplomatskih zmožnostih celokupno inozemsko časopisje svetovnega slovesa. Kristovi namestniki, ki kot propovedniki ljubezni do bližnjega, sistematično lažejo in natolcujejo, pa niti niso vredni, da bi razrešili čevlje tako zaslužnemu prvoborniku, kakor je šef naše NRS g. Nikola Pašić. Mariborski klerikalni klobasarji pa zopet nekaj čivkajo o tatvini imena našega glasila. Tudi tem backom, ki že davno nimajo ne vesti, ne sramu, bodi povedano, da tako dolgo nimajo pravice drugim predbacivati tatvine, dokler se sami ne operejo one težke tatvine, katero so v dosegu svojih umazanih političnih namenov zakrivali takrat, ko so jugoslovanskemu Sokolstvu ukradli krov za svoje orlovske organizacije. Piskračem pri »Straži« in »Slov. Gospodarju« pa najbolj leži v želodcu predsednik oblastnega odbora NRS g. dr. Rudolf Ravnik, odvetnik v Mariboru, in njegov namestnik g. Janko Tavčar, veleindustrialec v Mariboru. G. dr. Ravniku očitajo, da ne more vzdrževati »Narodnega Gospodarja« in da je skop, kakor sam Pašić v Beogradu. Da bi g. dr. Ravnik le takrat bil res skop, kadar pridejo k njemu pomoči iskati ljudje, katerim so v prvi vrsti poklicani pomagati gospodje okoli »Straže« in »Slov. Gospodarja«! Kako nečastno dejanje

pa ti mazači vidijo v tem, da dr. Ravnik ne more sam osebno vzdrževati lista, nam pa ni razumljivo. Dr. Ravnik mora pač delati in se truditi za svoj vsakdanji zaslužek in ne spada med tiste srečne, a redke zemljane, ki imajo »Fajromt« vsak dan že pred zajutrkom in ki pasejo lenobo dan za dnevom tako da so konečno smrad za celo okolico in da vse, kar pride od njih, smrdi in smrdi, in tudi članki, ki so jih skuhal njihovi možgani. Na hijenske napade zveri v človeški podobi se še povrnemo!

Korupcija žel. ministra. V ministrstvu za promet se je izsledila značilna, za sedanjega žel. ministra g. Sušnika zelo obtežljiva afera. Znano je, da je že vlada g. Pašića uvidela potrebo, da se obnovijo železniške proge. V to svrhu je tudi razpisala licitacijo za nabavo tračnic in ostalega žel. materiala. Med tem časom pa je prišlo do vladine spremembe in vlada »reda, zakona in pravice« je čisto enostavno razveljavila že izdane navedbe za potrebno nabavo ter vrgla vse načrte prejšnje vlade v koš. Odločila je, da se ves ta material naroči brez licitacije. Sedanji prom. minister Sušnik je sklenil pogodbo s tvrdkami Wölf in Dortmunder Union iz Berlina, z istimi firmami, s katerimi je že vlada g. Pašića sklenila pred letom isto pogodbo za dobavo žel. materiala in tvrdkam izplačala na račun dobave eno četrtino skupne vrednosti v iznosu 2,750.000 zlatih mark, kar znaša po današnjem kurzu 60 milijonov 500.000 dinarjev. Po novem dogovoru, ki ga je sklenil sedanji žel. minister g. Sušnik, mora naša vlada izplačati tem firmam razen že danih 60.500.000 Din, še v gotovini 33.000.000 dinarjev; še le potem nam navedeni tvrdki pošljeta naročeno blago. (Skupnega materiala bode za 110 km žel. proge ali 9000 ton tračnic in 2500 ton žel. potrebščin. Tako plačamo mi za 110 km tračnic in ostali material 93 milijonov 500.000 dinarjev!!! Smelo se lahko trdi, da skupna vrednost naročenega blaga ne znaša po današnjih cenah več kakor 52.000.000 dinarjev. Ker so firme že prejele 60.500.000 Din za material, katerega vrednost ne presega 52 milijonov dinarjev, nas zanima, zakaj se je istim še plačalo 33.000.000 Din. Mogoče nam bode znal g. minister za promet to pojasniti? Sedaj vprašamo, ali so to »čisti posli«, ali je to vlada »čistih rok«, ki vedno preganja korupcijo?

Politični pregled.

Naš politični položaj.

V soboto 11. t. m. se je vršilo izredno zasedanje narodne skupščine. Navzoči so bili po večjem številu vsi poslanci. Odsoten je bil šef radikalne stranke g. Nikola Pašić, ki je ostal doma radi bolezni. Skupščina je soglasno sprejela nekaj nujnostnih predlogov. Ker vlada ni dala nobenega pojasnila k demisiji vojnega ministra, je radikalni poslanec T. Popović vprašal, »kaj je z demisijo generala Hadžića?« Nastal je velik hrup in hrušč. Opozicijski poslanci so zahtevali od navzoče vlade, da poroča o tej demisiji. Nato je skup. predsednik naznanil dnevni red prihodnje seje, ki se je vršila v ponedeljek. Po zaključku seje so se slišali klici: »Živela vojska!« »Doli z vlado!« Druga seja se je vršila v ponedeljek. Prišlo je do incidenta, ko je vstopil notranji minister N. Petrović. Opozicija ga je pozdravila: »Doli krvavi minister!« »Taka je vlada reda in mira!«, to pa radi tega, ker so radičevci v Stari Pazovi ubili radikalnega seljaka Rodeta-Uroševića-Hadžića iz Vojke. Posl. dr. Popović (r. d.) je vložil na notr. ministra interpelacijo o omenjenem uboju. Pri opoziciji je izzvala zahteva fin. ministra dr. Spahije, da naj se poroči odbora za prošnje in pritožbe odstavi z dnevnega reda, ker ministri niso mogli materiala dobro proučiti, burne in viharne proteste. Radikalni so naglašali, da je vlada odgovorna za redno poslovanje nar. skupščine. Za tem je bila narodna skupščina zopet odgojena na nedoločen čas. Najbrže se ne sestane pred 20. oktobrom. — V soboto sta se sestala Davidović in Jovanović. Razpravljala sta o vprašanju, ali bi vstopila radikalna stranka v vlado. To vprašanje je neverjetno, ker bi v tem slučaju imela ista podrejeno mesto. Na konferenci, ki se je vršila še isti dan v radikalnem klubu in katere se je udeležil tudi Pašić, je bilo sklenjeno, da je radikalni klub sicer pripravljen sodelovati pri vsaki akciji, ki gre za tem, da se ustalijo in uredijo naše notranje razmere. Ta pogajanja se bi pričela še le tedaj, čim bi sedanja vlada demisijonirala. G. Pašić je g. Lj. Davidoviću sporočil tudi pismeno to, da je njegova stranka gotovo za sporazum. Toda možnosti je več, eno pa je, v čemer ne more biti kompromisa: načelo državnega in narodnega edinstva. Razgovori bi se mogli pričeti, čim sedanja vlada poda demisijo. V ponedeljek zvečer je bil g. Lj. Jovanović, predsednik narod. skupščine, v dolgi avdijenci pri kralju. G. Jovanović je vladarju sporočil tudi, da se pogajanja za sestavo koncentracijske vlade ne dajo voditi, dokler sedanja vlada ne da ostavke. Narodna skupščina je bila najbrže radi tega odgojena, da se to vprašanje glede vstopa radikalnega kluba razčisti. Pričakuje se velik preobrat v naši notranji politiki. Položaj sedanje vlade je nevzdržen.

Nemčija.

Že nekaj tednov se vršijo pogajanja za rekonstrukcijo vlade. Pogajanja so bila dosedaj brezuspešna. Za sedanjo vlado ni drugega izhoda, kot da razpiše nove volitve.

**Širite „Narodni Gospodar“
Poravnajte naročnino!**

Francija.

Med Francijo in Nemčijo se vršijo trgovinska pogajanja. Berlinska vlada je poslala k Herriotu svojega praškega poslanika v. Höschla, da mu izrazi željo, da se pogajanja pospešijo.

Dopisi.

Mariborske novice.

Mariborski socialisti so proti izidu občinskih volitev vložili priziv na velikega župana. Kakor je bilo pričakovati, je veliki župan priziv zavrnil. — V sredo dne 8. t. m. se je vršila vojaška zaprisega železničarjev. — Meseca novembra bodo morali polagati vsi vojaški obvezanci od 21. do 50. leta prisego pri mariborskem vojnem okrogu. — Proti novemu stanovanjskemu zakonu se je v nedeljo priredil demonstrativni obhod ter nato shod v Gambrinovem vrtu. Demonstracijskega obhoda se je udeležilo okoli 1000 oseb-najemnikov. Vsekakor je to število pičlo za mesto Maribor. Mnenja smo, da se je radi tega udeležilo tako malo ljudi te res upravičene protestne akcije, ker je ista imela kolikor toliko politično ozadje. Kljub temu pa se temu pridružujemo. — Mariborski nacionalisti so sklicali minulo soboto spominski shod na nesrečni izid koroškega plebiscita. Zborovanje je bilo zelo dobro obiskano ter je nad vse lepo uspelo. Govorili so dr. Cazafura, dr. Irgolič, dr. Šnuderl, dr. Vauhnik in Rehar. Predlagana je bila resolucija, ki je bila soglasno sprejeta. — Isti večer se je vršila v Narodnem domu razdelitev sokolskih diplom. Razdeljene so bile med člane in članice, ki so se udeležile tekmovanja na zadnjem sokolskem zletu v Ljubljani. — V torek dne 14. t. m. se je vršil v Narodnem domu shod jugoslov. nar. železničarjev. — Ljudska univerza je pričela 14. t. m. s predavanji. — Dne 12. t. m. predpoldne je bil koncert v mestnem parku in sicer v korist zgradbe Doma ubogih. Bil je izredno dobro obiskan. —

»Ljubljanski Zvon« v Mariboru. Pevsko društvo »Ljubljanski Zvon« šteje danes med prve jugoslovanske zборе. Pod vodstvom svojega neutrudičivega dirigenta g. Prelovca priredi v Ljubljani večkrat koncerte. To leto je tudi v Beogradu nastopil s sijajnim uspehom, v veliki sezoni pa tudi v Rogški Slatini. — V Maribor pride dne 20. oktobra 1924, t. j. prihodnji ponedeljek, Program je prvovrsten in po večini isti, kakor je bil v Beogradu. Ker je to prvi koncert v sezoni, se nadajamo, da bo dvorana razprodana.

Celjske novice.

Dne 7. t. m. se je vračal posestn. sin Ivan Cizelj iz Trnave pri Gomilskem z vozom proti domu. Bil je v Celju na trgu, kamor je peljal poljske pridelke. Na poti v bližini Levca pri Celju so ga napadli neznani fantje, ter ga grdo obdelali z nožem. Zadolbil je več težkih telesnih poškodb, tako da je bil pripeljan v bolnico v Celje. — V železnici v Štorah se je ponesrečil delavec Jakob Friedl. Zlomil si je nogo. Oddan je bil v bolniško oskrbo. — Škrlatica je v našem mestu ponehala. Mestni magistrat kot sanitetna oblast je dal vse učence v vseh šolah zdravniško pregledati, da se ugotovi razširjenje te bolezni. Preiskava je bila negativna. — »Udruženje vojnih invalidov« v Celju praznuje v nedeljo dne 19. t. m. žalni dan za padlimi in umrlimi vojaki in žrtvami svetovne vojne. Isto nedeljo se vrši tudi cvetlični dan. Omenjene prireditve se vršijo za to, da se kruti bedi in pomanjkanju vsem prizadetim žrtvam svetovnega klanja vsaj nekoliko odpomore. Radi tega apeliramo na vse prebivalstvo, da se na ta dan pokaže, da ima res srčno sočutje s prizadetimi nedolžnimi trpinji.

Slovenska Bistrica. Mestno-občinski odbor je na svoji seji dne 27. sept. razpravljal oziroma sklepal o sledečih zadevah: Stara občinska tehcnica se vsled slabega funkcioniranja proda oziroma vzame v račun za novo moderno tehcnico od tovarne Rebeck, ki se naroči od te tvrdke za 28.000 Din. Nova tehcnica se mora montirati tekom štirih tednov. Ob ovinku na državni cesti blizu Juhartovega poslopja se postavi radi varnosti nov drog z električno svetilko. Na prošnjo trgovskega gremija za slovenj-bistriški okraj se dovoli kot učni lokal za trgovski tečaj peti razred deške šole, potrebno upeljavo električne luči v ta lokal pa si naj oskrbi gremij sam. Ponovno prošnjo tukajšnje občine za poznejšo odpravo jutranjega šolarskega vlaka je direkcija drž. železnice v Ljubljani zopet odbila, vsled česar stavi odbornik Orthaber predlog, da se vloži ponovna in utemeljenejša prošnja po kakem poslancu neposredno na prometno ministrstvo, ki bode sigurno z ozirom na visoke tukajšnje splošne tarife in obsežen promet zamoglo upoštevati to za mladino važno potrebo. Na predlog istega odbornika se konstituira tudi odbor, ki naj bi preskrbel od prevrata sem še vedno brezimenim ulicam nova juoslovenska imena. — V nedeljo 28. m. m. je bil aretiran po orožništvu 22-letni delavec Franc Türk, ker je razgrajal po mestu in napadel dejansko razven drugih tudi orožnika.

Ivanjkovci. V trgovino g. Lovra Petovarja v Ivanjkovcih je bil izvršen drzen vlom. Tatovi so odnesli raznega manufakturnega blaga v vrednosti nad 200.000 kron. Orožništvo je podvzelo energične korake, da se ta tatinska zalega, ki se že dalje časa obnaša v naši okolici zelo predrzno, popolnoma zatre.

Šikole pri Pragerskem. Kot se običajno na deželi ob nedeljah popoldne zberejo kmetski fantje v kakšni gostilni, tako so se tudi minulo nedeljo zbrali fantje iz vasi Stražgonci z domačini v gostilni Draškovič. Zabavali so se do 10. ure zvečer brez vsakega spopada. Okoli 10. ure se je France Pepelnjak iz domače vasi napotil domov. Kakor hitro je stopil iz gostilne, ga je neki fant iz sosednje vasi napadel. Ob 11. uri, ko se je gostilna zaprla, so se pa spopadli domači fantje s sosedskimi. Razvila se je bitka vsemprek. Streljalo se je kot na bojnem polju. V ta namen so si fantje pripravili vojaške in lovske puške. Bitka je trajala do 1. ure ponoči. Ko se je ista plegla, so spravili svoje težko ranjene domov. V skupnem je bilo 4 težko in 26 lahko ranjenih. Okoli 3. ure zjutraj je došel žel. zdravnik dr. Klasinc iz Pragerskega, ki je nudil težko ranjenim prvo pomoč. Došel je tudi neki duhovnik. Vzrok tega poboja je staro sovraštvo radi uboja nekega Černovška. Kolovodja pri tej bitki je bil neki Fakin. Posestnik K. Peršuh je zadela kap, ko je zvedela, da je bil njen sin tudi zraven in ko je slišala od nekega sosedu, da je mrtev. V resnici pa je bil le lahko ranjen. Sin se je udeležil tudi materinega pogreba.

Požar v Gornji Sv. Kungoti. V nedeljo 12. t. m. ob štirih zjutraj je nastal ogenj pri Francetu Lebariču, posestniku mlina in pilarne v Gor. Sv. Kungoti št. 190 ter se je v najkrajšem času tako razširil, da ni bilo mogoče več rešiti mlina, ker tam nimajo nobene požarne brambe, pa tudi v okolici je ni. Poštni urad je zato obvestil požarno brambo v Mariboru, katera je bila kmalu na licu mesta in je po dvehurnem požrtvovalnem delu rešila en del pilarne in celo stanovanjsko poslopje s pohištvo vred. Ogenj je nastal v poslopju, kjer se nahajajo stroji ter se je razširil na vse strani in uničil mlin popolnoma, pilarno pa poškodoval le deloma. Škoda je ogromna in to tem bolj, ker je bil posestnik zavarovan le za 4000 dinarjev pri »Jugoslaviji« in za mal znesek tudi pri »Croati«. Kako je ogenj nastal, se ne ve, sumi se pa, da se je samovoz (lokomobila) sama od sebe vžgala. Pri tej priliki je vodja mariborske požarne brambe g. Voller po nesreči padel v vodo, toda poškodovan se je le neznatno. — To naj bi bil dokaz, da bi bilo zelo umestno, ako bi se ustanovila požarna bramba tudi v Sv. Kungoti ali pa vsaj v bližini, vsled česar bi se vsakokrat preprečila večja nesreča in večja škoda.

Pobrežje. Naši rdeči generali so strašno jezni, ker smo jim v brk povedali, da so z volilnimi oklici »gimplne« lovili po naši občini. Domišljujejo si, da se mora vsak, ki ne trobi v njihov rdečkasti rog, iz strahu ali pa iz spoštovanja na trebuhu valjati pred njimi. Posebno na gostilničarje imajo strašno piko, čeprav tudi sami kaj radi po gostilnah posedajo in popivajo na »kredo« ali pa »na puf«. Ponosni so tudi na to, da so si sami izvolili rdečega »Cesarja Neron«, ki je menda vreden naslednik svojega rimskega prednika. Ta Nero namerava tudi posnemati svojega prednika v tem, da hoče gostilničarje v Pobrežju zažgati kakor baklje in se razveseljevati nad tem nad vse »človeškim« prizorom. Ta namera pa se mu ne bode posrečila in bode še veliko Drave preteklo mimo Pobrežja, dokler se bo uresničila njegova prav po socialdemokratskem načrtu svobode, enakosti in bratstva namišljena namera. Le preganjajte obrtnike in jim režite žepe, plačilo ne bo izostalo. Spravili boste z vašim gospodarstvom tudi občino na kant, če se ne bodo pravočasno odprle oči vsem dobrim Poberžanom, katere ste tako brezvestno vlovili v svoje rdeče mreže.

Pobrežje. Našemu vsestransko poznanemu »Neronu«, temu velikemu možu, ki je ob enem tudi »Vizeburgermeister« v naši poberžanski republiki, temu častnemu vitezu se klanja ves svet, posebno pa mi krčmarji. V svojem lističu nam predbaciva, da smo mi krčmarji velike osebe. Mislimo, da se gospodič v tem slučaju ni zmotil, ker nas imajo za velike gospode in to na samo pri plačilu. Prvi pri plačilu, zadnji pri besedi! Mi Poberžani moramo res Boga hvaliti, da veliki mojster Nero ni imel in tudi ni dobil besede še pred prevratom. V nasprotnem slučaju nam bi isti drl kožo s telesa, nam vrغل vrv okoli vratu in nas potegnil na vrbo, kot so to žalibog morali občutiti prav posebno naši narodni Slovenci. Ta-le možicel je koval naklepe leto za letom, slednjič se mu je le posrečilo in postal je predsednik poberžanskih republikancev. Sedaj nosi ta mož glavo po konci; kot merodajen faktor zapoveduje in deli milosti; njemu se mora klanjati do tal vsak, ki hoče pri nas sploh obstojati. Prepričani smo, da bo tudi tega ošabnega obnašanja enkrat konec. Pregovor pravi: kdor drugim jamo koplje, sam prvi v njo pade.

Črešnjevec pri Slovenski Bistrici. Dosedaj smo pri nas bili mnenja, da je cerkev ona božja hiša, v kateri se oznanjujejo vzvišeni nauki krščanske ljubezni do bližnjega. V zadnjem času pa opažamo, da smo se v tem mnenju zelo motili. Naš župnik očitno ne zna najti za politične govore drugega mesta, kakor v cerkvi. Tako je predzadnji nedeljo njegova pridiga bila izrazit političen govor, v katerem je prav posebno hujskal proti pravoslavni cerkvi, dasiravno mu mora biti znano, da so tudi temu veroizpovedanju v naši državi zajamčene iste pravice, kakor katoliški veri. Gospodu župniku svetujemo, da naj pusti v cerkvi politiko pri miru, ker bi se sicer znalo zgoditi, da bo neko nedeljo stopil na prižnico a našel — prazne klopi.

Zgornji Duplek. Gospod urednik! V našem kraju se je zgodilo nekaj neverjetnega. Vsakemu količkaj izobraženemu človeku je znano, da je »Narodni Gospodar« sedaj edini napredni tednik v celi mariborski pokrajini. List je dobro urejevan in prinaša v vsakem oziru zanimive in poučne članke, tako da ga naši ljudje na deželi, katerim pride v roke, prebirajo z velikim veseljem in zanimanjem. Zaraditega se bodele gotovo čudili, če Vam povem, da naš tukajšnji učitelj, ki je primorski begunec in pristaš demokratske stranke, agitira proti »Narodnemu Gospodarju«. Napredni slovenski kmetje si bomo to dobro zapomnili. Kakor vidimo, je temu svobodoljubnemu gospodu menda ljubše, da naše ljudstvo bere nazadnjaške časopise, kakor pa da bi črpalo potrebne nauke za vsakdanje življenje iz naprednega lista. Lepa demokratska svobodomiselnost!

Studenci pri Mariboru. V noči od nedelje na ponedeljek so se zopet zbrali naši vročekrvni fantje ter se zgrabili. Do hudega tepeža je prišlo pred gostilno Drogenik. V tej fantovski borbi je zadobil težke telesne poškodbe žel. asistent Franc Polanec, stanujoč v Ciril-Metodovi ulici. Polanec je zadobil več globokih nožnih zabodljajev v glavo, levo pleče in hrbet. Prepeljan je bil v bolnico.

Morje pri Framu. Stari habsburžanski grad je sedaj zapuščen, ker se seje občinskega odbora vršijo v županovi hiši. Ločitev je bila sicer težka; če je malo dobre volje, pa vse gre in tako bodo počasi pa gvišno tudi iz naše občine zginiti zadnji sledovi starih Habsburžanov. Le tako naprej, pa bode vse dobro. Nič ne škoduje, če se včasih malo postrani pogledamo, ker v srcu smo pa vendar vsi dobri ljudje. Štara navada je pač železna srajca, katere se težko otresemo.

Sv. Jakob v Slov. gor. Pri naših obč. volitvah se je hotel član vol. komisije malo pobahati in pokazati drugim, da je odprte glave. Pri tem pa se je preveč razkoračil in je moral sedaj svojo jezičnost v Mariboru plačati z lepimi novci. Pravijo, da se bo poboljšal in da ne bo več kradel časti poštenim ljudem. Ako je to res, potem nam je prav, da bomo vsaj v miru skupno živeli v naših lepih Slov. goricah.

Lajtersberg. Pred tednom so dosedaj neznani zlikovci vlomili v stanovanje g. Jurija Peterlinca ter mu odnesli razne obleke in perila v skupni vrednosti od 1150 Din. Oblasti zasledujejo vlomilce ter opozarjajo p. n. občinstvo pred nakupom omenjenih ukradenih predmetov.

Vojnik. Sadjarska razstava je bila dobro obiskana in je pokazala lepe uspehe strokovnega dela naših sadjarjev. Dobro bi bilo, da bi take sadjarske razstave pogosto prirejali, ne samo pri nas, ampak sploh povsod, kjer sadje tako lepo rodi kakor pri nas.

Razno.

NAROČNIKI »NARODN. GOSPODARJA« POZOR! Od vseh strani prihajajo v zadnjem času številne pritožbe, da naši naročniki sploh ne sprejemajo našega lista. Opozarjamo naše naročnike, da bomo na merodajnih mestih storili potrebe korake, da se nerednosti pri dostavitvi našega časopisa ne bodo obnovile.

Vsi oni naročniki našega lista, ki dosedaj še niso poravnali naročnine za tretjo četrtletje se prosijo, da to storijo čimprej. V to svrhu so bile priložene pred kratkim pošne položnice, katerih se naj blagovolijo naši p. n. naročniki poslužiti. Naročniki zavedajte se svoje dolžnosti!

Kraljevo kronanje odloženo. Kronanje, ki se je nameravalo vršiti letos, je bilo preloženo na prihodnjo spomlad. Kronanje se bode izvršilo v Beogradu, maziljenje pa v Žiži, nakar odide kralj v Hilandar, da se tam obnovijo tradicije Dušana Silnega in ob tej priliki bode N. V. kralj Aleksander I. zabil na najvišjem vrhu gore Atos v zemljo kopje z zastavo. Isto je storil po svojem kronanju veliki srbski car Dušan Silni.

P. Rafael Rodić, apostolski vikar v Banatu bode, kakor zatrjuje vaticansko službeno glasilo »Osservatore Romano«, imenovan za nadškofa v Beogradu. S tem imenovanjem bode p. R. Rodić postavljen za najvišjega katoliškega dostojanstvenika vseh katolikov v Srbiji.

Radikalni župan v Kočevju. Novi obč. svet je izvolil za župana pristaša narodno-radikalne stranke g. odvetnika dr. Ivana Sajovica. Častitamo!

Državna borza dela v Mariboru. Od 5. oktobra do 11. oktobra je bilo pri tej borzi 123 prostih mest prijavljenih, 193 oseb je iskalo dela, v 55. slučajih je borza posredovala uspešno in 24 oseb je odpotovalo. Od 1. januarja t. l. do 11. oktobra pa je bilo 6065 prostih mest prijavljenih, 8145 oseb je iskalo dela, v 2733. slučajih je posredovala borza uspešno in 1312 oseb je odpotovalo.

JOHAN

se dobi
v vseh specerijskih prodajalnah.

Kino.

Grajski kino predvaja od četrtega 16. t. m. do 19. t. m. krasno dramo iz predvojne dobe v 7. činih »Dunajski prater«. — Od ponedeljka 20. do 22. t. m. pripoved tajnega zakona. Velika konjska dirka. »Derby v Kentucky«. — Od četrtega 23. do 26. t. m. največji prirodopisni film »Skozi džunglo in pragozd«.

Mestni kino. Do petka 16. t. m. se predvaja krasni film v 6. činih »Tajfun«. — Od 17. do 20. t. m. prvovrstni film v 5. činih »Punčka Maharadža«. — Od torka 21. do včeraj petka 23. t. m. pustolovščina v 5. činih »Meksikanski razbojniki«.

Vojaške zadeve.

Na mnogostransko željo bomo odslej prinašali pod to rubriko pojasnila o vojaških zadevah. Kdor rabi kakšna pojasnila, v teh zadevah, naj se obrne na uredništvo »Narodnega Gospodarja« Maribor, ki mu bo odgovorilo na stavljena vprašanja po novem vojaškem zakonu.

S. F. Prevalje. Odgovor: Vojak ima po preteku 6 mesecev od dneva, ko je nastopil vojaško službo, pravico na najmanj 15 dni dopusta. Dopust dobi, ako mu kdo umrje v družini ali v sorodnih slučajih. Vsak vojak ima za odhod in povratek brezplačno vožnjo na vseh železnicah in ladjah samo enkrat, dokler služi v kadru.

M. K. Celje. Odgovor: Pri nas mora služiti v vojski vsak državljan, ki je sposoben. Nesposobni in tisti, ki so izgubili državljansko čast, so podvrženi vojaški taksi. Nihče ne dobi stalne državne službe in tudi ne sme izstopiti iz našega državljanstva, dokler ne odsluži svojega roka v kadru, razen ako mu to dovoli ministrski svet.

Gospodarstvo.

Kako preprečimo bolezen pri živini.

Snovi, kakor beljakovina, tolsča, ne zadostujejo za obstoj živalskega organizma. Živali moramo razen redilnih delov hrane dati tudi potrebne rudninske snovi. Te snovi, ki so v določeni množini v živalskem telesu neobhodno potrebne, so sledeče: apno, fosforova kislina, železo, kalij, sol, magnezija itd. Po navadi se pojavijo mnoge bolezni radi primanjkljaja teh rudninskih snovi v hrani. Izkušnje so pokazale, da mora žival poginiti, ako ne bi dobila s klajo nobenih rudninskih snovi. Ako pa žival dobiva manj redilnih snovi, kakor telo potrebuje, tedaj začne dotična žival slabeti in bolehati.

Največkrat primanjkuje v krmu apna, soli in fosforove kisline. Če se nahaja v krmu premalo fosforove kisline in apna, tedaj obole v začetku kosti, pozneje pa celo telo.

Ako dobiva živina na rudninskih snoveh slabo krmo, kakor kislo travo z močvirnatih pašnikov, re-po, peso, kolerabo itd., tedaj ji je treba potrebnih rudninskih snovi dodati v obliki apna, soli in na fosforovi kislini bogate hrane, to je razna zrnja.

A mnogo živine oboli zbog nečistoče, radi prepiha v hlevu, radi nerednega krmljenja in napajanja. Tudi vsled mokrih in malih hlevov. Ako bomo vse te vzroke raznih bolezni odpravili, bomo imeli lepo in zdravo živino.

Čebelarstvo.

Zadnji up je šel skoro pri večini nas po vodi. Mnogi vsled neugodnega vremena nismo mogli izkoristiti ajdove paše. Kajti letos imamo po večini vseskozi mokro leto. Morali bomo družiti in krmiti.

Krmljenje.

Panji, kakor Amerikanec, A. Ž., Gerstung, potrebujejo za prezimovanje 12 kg medu. Dunajčan pa po številu satov 10—20 satov — 8—12 kg medu.

Najprej moramo stehitati panje. A vedeti moramo natanko za težo panja, satovja in čebel, da potem pri brutto-teži lahko odračunamo netto-težo medu, da vemo, ako lahko med odvezamemo iz vališča ali pa ga bo treba še dodati.

Pitamo s pitalniki. Pitalniki so leseni, enako dolgi in široki kot panji ter prostorni za 3—10 kg medu. Napravi si jih lahko vsak čebelar sam. Spodaj imajo na vsaki strani predal, a v sredi med predali pa vhod do hrane. Da čebele ne utonejo v hrani, položimo čez njo za to prirejene plavajoče desice. Pitalnike lahko rabimo od spodaj panja le od zgoraj. Isti pokrov, ki služi za kritje panja, se rabi ob enem za kritje pitalnika.

Prezimovanje.

Dobro prezimovanje je eden glavnih pogojev uspešnega čebelarenja. Slabo prezimovanje ljudstvo oslabi, tako da imamo spomladi zelo malo čebel, ki se mogoče komaj do konca glavne paše okrepijo, da so takrat pač dovolj rebelna, a prazna medu.

Najbolje prezimimo čebele v kleti. Ako je klet suha in ima potrebno ventilacijo, tako da imamo vedno okoli 13 stop. C, tedaj imamo navadno s prezimovanjem dober uspeh. Žrela jim moramo popolnoma odpreti, da zamorejo iztrebiti iz panjev vse mrtve čebele; a klet mora biti samo za čebele. Klet mora stati na takem kraju, kjer je mir, da se čebele brez potrebe ne motijo. Kajti vznemirjenje jim škoduje.

Če pa prezimimo čebele v čebelnjaku, tedaj jih pa moramo dobro zavarovati pred zimo. Taki panji bi po navadi morali imeti dvojno steno. Panji morajo stati na topli podlagi in morajo biti kolikor mogoče dobro zavarovani od vseh strani s takimi stvarmi, ki ne prepuščajo mrzlot. Žrelo naj bo odprto. Navadno žrelo je 1 cm visoko in 10 cm široko, kjer je nevarnost zaradi miši, je zavarujemo s kosom matične rešetke ali s primernim kovinskim za-

pahom, vselej pa tako, da imajo čebele prost izhod. Razen tega naj se panj zavaruje proti solnčnim žarkom, vetrovom in pticam, ki bi utegnile panj vznemirjati.

Čebela uporablja kakor človek za dviganje toplote hrano. Zato moramo paziti, da čebele ne upotrebljajo medu za napravo toplote. Gledati moramo, da nadomestimo to toploto na umeten način. Iz tega razloga se priporoča prezimovanje v kleti, kajti pri takem prezimovanju si bo čebelar prihranil mnogo medu in bo imel spomladi zgodnjo, za nabiranje medu, to je za izkoriščanje prve paše, pripravno družino. I. Č., ekonom.

Živalski sejem v Mariboru z dne 14. oktobra. Prignalo se je 13 konj, 3 bike, 144 volov, 395 krav in 8 telet, skupaj 563 komadov. Sejem je bil zelo živahen in prodalo se je več kot polovico. Cene so bile za 1 kg žive teže: debeli voli 12.75—13.50 Din, poldebili voli 12—12.50, plemenski voli 11.50—12, biki za klanje 9.25—13.50, klavne krave debele 10.50—12.75, plemenske krave 8.50—11, krave za klobasarje 5.25—8, molzne krave 10—12.50, breje krave 10—12.50, mlada živina 11.50—13 Din. Cene mesu: volovsko meso I. 25—27, II. 22—24, meso bikov, krav in telic 20—21.50 telečje meso I. 27—30, II. 21—25, svinjsko meso 22.50—35 Din za 1 kg.

Svinjski sejem v Mariboru z dne 10. oktobra. Pripeljalo se je: 414 svinj in 4 koze. Cene so bile za vsaki komad sledeče: za 5 do 6 tednov stare prašiče 87.50—187.50, 7 do 9 tednov tednov stare 225 do 275, 3 do 4 mesece stare 300 do 500, 5 do 7 mesecev stare 700 do 950, eno leto stare 1250 do 1750 dinarjev. 1 kg žive teže 16.25 do 17.50, 1 kg mrtve teže 23.75 do 27.50 dinarjev. Koze so se prodajale po 135 do 225 dinarjev komad. Kupčija je bila srednja, ker primanjkuje denarja.

Seno na mariborskem trgu. V sredo 15. t. m. so kmetje pripeljali 6 vozov sena ter so ga prodajali po 62.50—75 dinarjev za 100 kg.

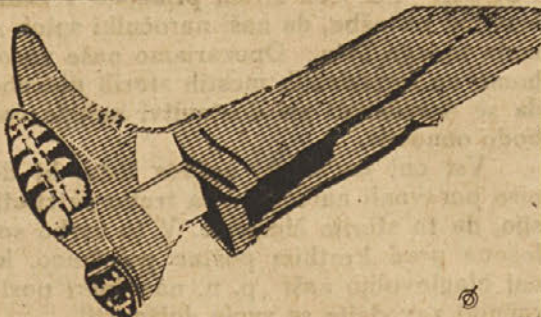
Borza. Plačati je treba za 100 angleš. funtov 32.250 Din, za 100 dolarjev 7075 Din, za 100 švic. frankov 1360 Din, za 100 franc. frankov 372 Din, za 100 laških lir 311 Din, za 100 čeških kron 213 Din, za 100 bolgar. levov 50 Din, za 100 avstrijskih kron 97.90 p, za 100 ogrskih kron 91 p.

Lastnik: Konzorcij »Narodnega Gospodarja«. — Glavni in odgovorni urednik Ivan Pučel. — Tisk Ljudske tiskarne Maribor, Sodna ulica 20.

Spomnite

se pri posebnih prilikah prostovoljne požarne brambe in nje rešilnega oddelka v Mariboru

z darovi za novi rešilni avto!

Palma kaučuk pete in podplati

omogočajo elastični, tihi hod, štedijo Vaše noge in vaše obutev ter so trpežnejši nego usnje.

Pisarniška moč

zmožna slovenščine, nemščine, srbohrvaščine v pisavi in jeziku, kakor tudi strojepisja, išče primerne službe. Ponudbe na upravo. -----

„LUTKA“

tvornica otroških igračk
Maribor, Trubarjeva ul. 2
Pisarna: Vila Korotan. -- Telefon 261.

Kdor želi dati v rejo živino, konje i. t. d.
naj se obrne na upravo našega lista. Ponudbe je poslati pod šifro »Ekonomija«.

Najcenejše

in najfinejše čevlje
in nogavice kupite pri
tvrdki:

ANICA TRAUN,
Grajski trg št. 1

Otroške čevlje

in nogavice po izvanredno nizkih cenah!

Kar ne veš vprašaj
Univerzalni informativni biro

„ARGUS“
Knez Mihajlova 35. Telef. 6—25
Beograd
(Prehod Akademije nauka).

Zobobola

ne pozna kdor
neguje zobe z

„ITO“

Lep postranski zaslužek

se nudi zanesljivi, inteligentni osebi, ki bi opravljala izven uradne posle. Nastop službe takoj. Ponudbe je vposlati na upravo našega lista, Maribor, Frančiškanska ulica št. 14.

Ceneno češko perje!

En kg sivega upuljen. perja 70 Din; na pol belo 90 Din; belo 100 Din; boljše 120 in 150 Din; mehko jak puh 200 in 225 Din; boljše vrsta 275 Din. Pošiljavte carine prosto, na povzetje; od 800 Din naprej poštne prosto. Vzorec zastoj. Blago se tudi zamenja in nevšeče vzame nazaj. Naročila samo na **BENEDIKT SACHSEL LOBEZ 76 pri Plznu, Češkoslovaška.** — Poštne pošiljke rabijo iz Češkoslovaške v Jugoslavijo okrog 14 dni.

„Sanatorij“

MARIBORU

Privatna klinika z najmodernejšimi napravami na polju zdravstva. Sprejmejo se vsi bolniki razven umobolnih in takih z nalezljivimi boleznimi

Prosta izbira zdravnikov

Cene: I. razred Din 160.—, II. razred Din 120.—, III. razred Din 85.—.

== Prospekti na zahtevo! ==

ODEJE

flanelske in šivane za postelje, odeje za delavce, odeje za konje, perje za pernice, žimo, afrik in cvilih za žimnice ter platno za prtiče kupite najceneje v veletrgovini

R. STERMECKI
CÉLJE ŠT. 394

Trgovci en gros cene.

Cenik zastoj!

**Nabirajte prispevke za
naš tiskovni sklad!**